

Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos priežiūros veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) ir patikrinimų naštos ūkio subjektams rodikliai bei jų pasiektos reikšmės

2021 m. II ketvirtis

1. Priežiūros veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodikliai ir pasiektos reikšmės

Pagrindinis VATESI vykdomos priežiūros veiklos tikslas – vykdyti branduolinės saugos, branduolinės energetikos objektų, jų aikštelių, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos, branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės, taip pat radiacinės saugos vykdant veiklą branduolinės energetikos objektuose valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą, *siekiant užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančios spinduliuotės poveikio*.

Šiam tikslui pasiekti VATESI yra sukūrusi ir nuolat tobulina branduolinės energetikos saugos reglamentavimo sistemą, kuria vadovaudamasi vykdo ūkio subjektų priežiūrą – tikrina prašymus išduoti licencijas ir leidimus bei juos išduoda, konsultuoja, nagrinėja saugą pagrindžiančius dokumentus, atlieka patikrinimus ir prireikus taiko poveikio priemones.

VATESI, vykdydama savo veiklą ir siekdama pagrindinio savo veiklos tikslo, yra įdiegusi veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklius keturiose srityse – branduolinės saugos, radiacinės saugos, fizinės saugos ir branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų vykdymo. Šie rodikliai suprantami kaip planavimo, vadybos ir gero viešojo valdymo įrankis, padedantis siekti pagrindinio VATESI veiklos tikslo, vykdyti efektyvią ir rezultatyvią veiklą, efektyviai naudoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius, nuolat stebint, matuojant ir vertinant veiklos rezultatus, laiku priimti teisingus valdymo sprendimus veiklai gerinti.

VATESI priežiūros veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklius matuoja ir analizuoja kartą per ketvirtį.

<i>Kriterijus</i>	<i>Rodikliai</i>	
	<i>2021 m.</i>	
	<i>I ketvirtis</i>	<i>II ketvirtis</i>
<i>Branduolinė sauga</i> - pirmojo lygio įvykių pagal Tarptautinės atominės energijos agentūros Tarptautinę branduolinių ir radiologinių įvykių skalę (toliau – INES skalę), susijusių su pakopinės apsaugos (angl. <i>defence in depth</i>) principo užtikrinimo trūkumais, skaičius – ne daugiau kaip 1.	0	0
<i>Radiacinė sauga</i> - pirmojo lygio įvykių (pagal INES skalę), susijusių su radionuklidų išmetimais ir apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, skaičius – ne daugiau kaip 1.	0	0
<i>Fizinė sauga</i> - įvykių susijusių su branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų, jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kontrolės praradimu, (pagal INES skalę klasifikuojamų kaip pirmojo lygio įvykiai) skaičius – ne daugiau kaip 1;	0	0
- įvykių susijusių su svarbių ir ypač svarbių įrenginių pažeidimais dėl tyčinių veikų, (pagal INES skalę klasifikuojamų kaip pirmojo lygio įvykiai) skaičius – ne daugiau kaip 1.	0	0

Branduolinio ginklo neplatavimo įsipareigojimų vykdymas - atveju, kai netaikiams tikslams naudojamos Lietuvos Respublikoje esančios branduolinės medžiagos, branduolinės dvejopo naudojimo prekės ar vykdomi moksliniai tyrimai, susiję su branduoliniu kuro ciklu, skaičius – 0.	0	0
---	---	---

Išvada: 2021 m. II ketvirtį priežiūros veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodikliai pasiekti, pagrindinis VATESI vykdomos priežiūros veiklos tikslas – užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančios spinduliuotės poveikio – pasiektas.

2. Patikrinimų naštos ūkio subjektams rodikliai ir jų pasiektos reikšmės

VATESI atlieka ūkio subjektų, kurie eksploatuoja branduolinės energetikos objektus, vykdo branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, bei mažų kiekių branduolinių medžiagų turėtojų patikrinimus. Branduolinės saugos požiūriu didžiausią riziką kelia valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – VĮ Ignalinos atominė elektrinė) veikla, susijusi su jos atsakomybėje esančiais branduolinės energetikos objektais – Ignalinos atominės elektrinės 1-uoju ir 2-uoju energijos blokais, panaudoto branduolinio kuro saugyklomis bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiais. Dėl šios priežasties didžiąją dalį patikrinimų laiko – apie 235 valandas – VATESI skiria patikrinimams būtent VĮ Ignalinos atominėje elektrinėje. Vidutiniškai šioje įmonėje per metus atliekami apie 47 planiniai patikrinimai, kiekvienam iš jų skiriamos apie 5 valandos, skaičiuojant inspektorių praleidžiamą laiką tikrinamuose objektuose.

Planuodama patikrinimus VATESI atsižvelgia į VĮ Ignalinos atominės elektrinės vykdomą veiklą ir darbų mastą. Nors abu Ignalinos atominės elektrinės energijos blokai yra galutinai sustabdyti, tačiau juose vykdomi intensyvūs nereikalingos įrangos izoliavimo, dezaktyvavimo ir išmontavimo darbai, taip pat kuro išlaikymo baseinuose yra saugomas panaudotas branduolinis kuras, būtina ir toliau eksploatuoti dalį saugai svarbių įrenginių, vykdyti jų techninę priežiūrą, tinkamai tvarkyti išmontavimo metu susidarancias atliekas, užtikrinti saugias radiacinės saugos požiūriu darbo sąlygas darbuotojams. Taip pat svarbu pabrėžti, kad vyksta naujai pastatytų radioaktyviųjų atliekų įrenginių statybos ir jų pripažinimo tinkamai eksploatuoti darbai – nauja įranga išbandoma, apmokomi su ja dirbti darbuotojai. Tai įvertinusi VATESI 2019–2022 m. laikotarpiui nustatė planinių patikrinimų naštos rodiklį – VĮ Ignalinos atominės elektrinės patikrinimams skirti ne daugiau kaip 235 valandas per metus.

VATESI planinių patikrinimų naštos VĮ Ignalinos atominei elektrinei rodiklį matuoja ir analizuoja kartą per ketvirtį.

Kriterijus	Rodiklis	
	2021 m.	
	I ketvirtis	II ketvirtis
Planinių patikrinimų našta VĮ Ignalinos atominei elektrinei – ne daugiau kaip 235 valandos per metus.	20 val.	88 val.

Priklausomai nuo branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais rūšies, ūkio subjektai yra tikrinami 1 kartą per 2 metus arba 1 kartą per 3 metus. Mažų kiekių branduolinių medžiagų turėtojai yra tikrinami 1 kartą per 5 metus. Ūkio subjektų, kurie vykdo branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir mažų kiekių branduolinių medžiagų turėtojų patikrinimams vidutiniškai per metus yra skiriama 20 valandų. Vidutiniškai per metus atliekama 10 tokių patikrinimų, kiekvienam iš jų skiriama apie 2 valandas. Šiems ūkio subjektams tenkanti patikrinimų našta yra nedidelė, proporcinga jų vykdomai veiklai, todėl patikrinimų naštos rodiklis jiems nėra nustatytas.